

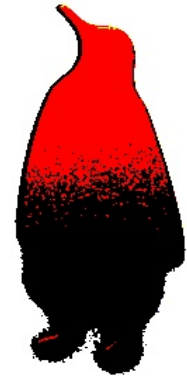
Pardus-Linux.Org GNU eDergi

Sebastian K ugler
(KDE Takımı)

Elizabeth Krumbach
(Ubuntu Women)

Ekim '09 - Sayı 13

İçindekiler

Editörden	3
Komut Satırında RSS Keyfi : Canto	4
Pardus'ta Yüz Tanıma Teknolojisi	7
Röportaj : Sebastian Kügler (KDE Takımı)	10
Röportaj : Elizabeth Krumbach (Ubuntu Women)	14
Seksi Geek Aranıyor	18
Özgür Yazılım Sularında Gezintiler	20

Elizabeth Kurumbach
(Ubuntu Women)

"Hepimiz Özgür Yazılım dünyasının sendikalı gönüllü i çileriyiz"

Pardus-Linux.org eDergimiz 13. sayısında... Gönüllülük esasına dayanan ili kimizde yalnız Pardus Linux da itımı için de il, di er da itımlar ve de özellikle de Özgür Yazılım için yararlı i ler yapmaya çalı tık.

Çalı mamızın iyi ya da kötü, yararlı ya da verimsiz olu u sizlerden gelecek geri bildirimlerle belli olacak. Geri bildirim yapmak biliyorsunuz ki Özgür Yazılım ve GNU/Linux da itımı kullananlarının yapmazlarsa savunukları ideallere ters dü mesi demek. Yalnızca özgürlü ümüzü yok sayan ve dü man kesilen da itımları kullananlara mahsustur bu özellik.

Yazarlarımızın hazırladıklarına, kafa patlatıkları çalı malara de inecek olursak kısaca...

Bu sayımızın bir hayli "feminist" oldu unu pekala söyleyebiliriz. Neden mi? ki yazımız bayanlara ayrılmı durumda: Özlem an'ın "Seksi Geek Aranıyor" makalesi akla hayale gelmeyecek, saçma sapan yerlerde meta tanıtımında kullanılan kadın ve cinsellik objesi madem i e yarıyor da neden Özgür Yazılım'ın pazarlamasında kullanılmıyor sorusuna biraz da sistemi ele tirerek cevap arıyor.

Di er "feminist" yazımız ise Ubuntu da itımının kadınların Özgür Yazılım çalı malarında daha aktif rol alması, her alanda bulunmaları amacıyla olu turulmu bir pozitif ayrımcılık abidesi ve bu eylemin i e yaradı ının kanıtı olan "Ubuntu Women" söyle isi. Okurken Ubuntu Women projesi ve çalı taylarında görev alan kadınların nasıl kendilerinden emin bir ekilde konu tukları ve yaptıkları i leri benimseyip sevdiklerini göreceksiniz. Üstelik kar ılıkları da sadece bir te ekkür. Bir te ekkür de söyle iye gerçekle tiren arkada ımız Hüseyin'e ve çevirenlere.

İkinci söyle imiz ise KDE geli tiricilerinden Sebastian Kügler yapılmı o-

lanı. Söyle ide Kügler'in hayat felsefesi, da itım tercihi ve Pardus hakkındaki yorumlarını okuyacaksınız.

Erdem Artan'ın hazırladı ı uygulama tanıtıcı iki yazıdan biri Canto, konsol tabanlı bir RSS okuyucusunun Pardus altında nasıl çalı tı ını anlatmakta. Grafik arabirimli RSS okuyuculardan sıkılmı olanların Open Cubic Player ile konsoldan müzik dinleyip WeeChat ile yazı ırken, nano ile ayar dosyalarıyla u ra ırken Links ile nete girip gezinirken Canto ile de RSS beslemelerini takip etmesi gayet güzel olacaktır. Arch Linux kullandı ım nasıl da belli oluyor de il mi?

Bu son yazdı ımda geçen uygulamaları tanıtmak; yani konsol tabanlı uygulamaları; artık bir yazıımıza da nasip olsun diyorum ve hatta yazısının ba lı ı da benden: "Konsolda 8 bitlik gezintiler ve Space Invaders"

Erdem'in di er yazısı ise bütünlü ik kamerası olan dizüstü bilgisayarlarda kullanılabilen yüz tanıma özelli inin Pardus'da kullanılması üzerinde. Bu makale gerçekten de güzel. Çünkü dizüstü bilgisayarınızla birlikte bu özelli e de para veriyorsunuz ve evrensel bir özellik olan yüz tanıma sadece Özgür Yazılım'a dü man ve yok sayan bir i letim sisteminin çalı tırma tekelinde de il; parası verildiyse e er sadece benim tekelindedir.

Son makale ise bana ait; dergi sonunda böyle uzun ve kalın paragraflı makale mi olurmu , okumam bunu diye geçerseniz kaybedece iniz size hayatınızın di er kısmında kar ınıza 10 puanlık soru olarak çıkmaz. Ancak Özgür Yazılım sularında çıkaca ınız farklı bir gezi belki bu alanda duydu unuz bilgi açlı ını bir nebze olsun yatı tıracak. Makale genel hatlarıyla Özgür Yazılım'da sürekli savunulan kaynak koduna eri menin önemini örneklerle anlatıyor.

Size bir eyler katmanın mutlulu u içinde gelecek sayıda görüşmek üzere.

Komut Satırında RSS Keyfi : Canto

Komut Satırında RSS Keyfi : Canto

Canto

Canto, sadece 58 KB olan, komut satırı üzerinden çalışır ve dolayısıyla oldukça hafif olan bir RSS okuyucusudur. Kurulumu, komut satırından "pisi it canto" komutu verilerek rahatça gerçekleştirilebilir.

Conf Dosyası

conf dosyası, elle oluşturulabilen sıradan bir dosyadır. Çerçevesi, Python yazılım geliştirme dili ile yazılmıştır. Kullanıcının ev dizinindeki ".canto" dizininde bulunur.

conf dosyasında, okunacak adresleri "add()" fonksiyonu belirler. Aşağıdaki kodlar basit bir örnek olarak gösterilebilir :

```
add("http://www.pardus-edergi.org/feed")
add("http://forum.pardus-linux.org/feed")
```

Bunun yanında, az önce belirtildiği gibi dosyanın bir Python belgesi olmasının sağladığı getiri ile, yukarıdaki komutlar şu şekilde de girilebilir:

```
rss = ["http://www.pardus-edergi.org/feed",
       "http://forum.pardus-linux.org/feed"]
for adres in rss:
    add(adres)
```

"add()" fonksiyonu, okunacak adres bilgisinin yanında, adresin hangi sıklıkla okunacağı ve o adresten gelen en fazla kaç girdinin saklanacağı verilerinin girilmesinde yardımcı olabilir. Bunun yanında "add()" fonksiyonu, kimlik doğrulaması gerektiren RSS adreslerinin de okunması için, kullanıcı adı ve şifre gibi parametreler alabilmektedir.

Örneğin: Pardus-Linux.Org adresinin, 60 dakikada bir denetlenmesi ve en fazla 10 girdisinin saklanması için aşağıdaki komut kullanılabilir:

```
add("http://www.pardus-linux.org/feed", rate="60", keep="10")
```

Eğer Pardus-Linux.Org RSS hizmetinin kimlik doğrulama gerektirdiğini varsayarsak, aşağıdaki komut, RSS girdilerinin okunmasında kullanıcıya yardımcı olacaktır:

```
add("http://pardus-linux.org/feed", username="baDibere",
    password="parola")
```

Canto'nun okuyacağı adreslerin, doğrudan "add()" fonksiyonu ile girilmesi zorunlu değildir. Adresler, gerek bir OPML¹ dosyasından "source_opml()" fonksiyonu; gerek adreslerin satır satır girildiği sıradan bir metin belgesinden "source_urls()" fonksiyonu ile de eklenebilirler. Kullanımları ise şu şekildedir:

```
source_opml("/dosyaya/giden/yol")
source_urls("/dosyaya/giden/yol")
```

Adres eklemelerinde, bir kısım adreslerin belli sıklıkta, başka bir kısım adreslerin ise belirli bir sıklıkta denetlenmesi iste-

¹ Örnek bir OPML dosyası, <http://gezegen.pardus-linux.org/custom/people.opml> adresinden edinilebilir.

Komut Satırında RSS Keyfi : Canto

nebilir. Bunu sağlamak için, her "add()" fonksiyonuna gereken parametrelerin girilmesi yerine, öbekleme yöntemi kullanılabilir. Öbekleme yönteminde, "default_rate()" fonksiyonu ile adresin hangi sıklıkla denetleneceği; "default_keep()" fonksiyonu ile de adresten gelen en fazla kaç girdinin saklanacağı belirlenir. Mesela, Pardus-Linux.Org ve Pardus-eDergi.Org adreslerinin 60 dakikada bir, Pardus-Linux.Org Forum adresinin ise 15 dakikada bir denetlenmesi ve forumdan en fazla 20 girdinin tutulmasının istenmesi durumunda, girilecek komutlar şu şekilde olacaktır:

```
default_rate(60)
add("http://www.pardus-linux.org/feed")
add("http://www.pardus-linux.org/feed")

default_rate(15)
default_keep(20)
add("http://forum.pardus-linux.org/feed")
```

Bir RSS girdisinde geçen resmin görülmesi, ya da Internet bağlantısının Mozilla Firefox ile açılması istenebilir. Bu konuda imdada, "link_handler()" ve "image_handler()" fonksiyonları yardımcıdır.

"link_handler()" fonksiyonu, RSS girdisindeki Internet bağlantılarının hangi yazılım ile açılacağını belirler. Bu fonksiyon ile sıradan bir Internet sayfasını açmak için aşağıdaki komut kullanılabilir:

```
link_handler("firefox \"%u\"")
```

Eğer bağlantı, bir PDF ya da bir MP3 dosyasına gidiyor ve bu

bağlantıların sırasıyla "Okular" ve "Mplayer" uygulamaları ile açılması isteniyorsa; "ext" parametresinin yardımıyla, aşağıdaki komutlar da kullanılabilir:

```
link_handler("okular \"%u\"", ext="pdf")
link_handler("mplayer \"%u\"", ext="mp3")
```

"image_handler()" fonksiyonu ise sadece resim dosyalarının açılması için kullanılır. Örneğin; resim dosyalarının Gwenview ile açılması istenirse, kullanılacak komut şu şekilde olacaktır:

```
image_handler("gview \"%u\"")
```

Conf dosyası ile klavye komutları da ayarlanabilir. Bunun için "keys[]" komutu kullanılır. Örnek kullanım biçimleri şu şekilde olacaktır:

```
keys["KEY_F1"] = "help"
keys["\n"] = "reader"
keys["C-M-a"] = "all_read"
```

Yukarıdaki komutlar sırasıyla: "F1" tuşuna basıldığında Canto yardım belgesini açmasını, "Enter" tuşuna basıldığında girdiyi okumasını ve "CTRL+ALT+A" tuşlarına basıldığında tümünün okundu olarak bildirilmesini bildirmektedir.

Conf dosyasının temel ayarlanmaları bu kadar. Dahasını, <http://codezen.org/canto/config> adresinden öğrenebilirsiniz.

Canto'nun Çalıştırılması

```

Re: visata & pardus
Kullanıcı hesabına giremiyorum.

Pardus-Linux.Org [4]

GIMP 2.8 Tek Pencere Modu İle Geliyor
> Pardus eDergi 12. Sayı
Techno-Labs.com : Pardus CeBIT Bilişim Eurasia'da
Mozilla Firefox'ın Yol Haritası Belirlendi
enXma 36. Sayı

Pardus-eDergi.org : Pardus-Linux.org Topluluğu Elektronik Dergisi [10]

Pardus eDergi 12. Sayı
Pardus-Linux.org eDergi 11. Sayı
Pardus-Linux.org eDergi 10. Sayı
Pardus-Linux.org eDergi 9. Sayı
Teşekkür Mektubu
Pardus-Linux.org eDergi 8. Sayı Yayınlandı
Pardus-Linux.org eDergi 7. Sayı Yayınlandı
Pardus-Linux.org eDergi 7. Sayı Hakkında Duyuru
Pardus-Linux.org eDergi 6. Sayı Yayınlandı
Pardus-Linux.org eDergi 6. Sayı Hakkında Duyuru

Canto 0.6.13

```

Canto'nun, bir komut satırı uygulaması oldu u belirtilmi ti. Bu nedenle Canto uygulaması, komut satırından canto komutu verilerek çalıştırılabilir. Uygulamanın ön tanımlı klavye ayarları u ekildedir:

Sağ/Sol : Okundu/Okunmadı

Yukarı/Aşağı : Başlıklar arası geçiş

Boşluk : Başlılığı Oku

h : Yardım

g : Resmi/İnternet bağlantısını aç

n : Bir sonraki başlık

p: Bir önceki başlık

q : Çık

Dahası için; <http://codezen.org/canto/config/#default-binds>

Canto uygulaması, komut satırından çalıştırılırken, çe itli ek parametreler alabilir. Bunların açıklamaları u ekildedir:

--help (-h) : Yardımı görüntüler

--url (-r) : Conf dosyasıyla u ra madan, do rudan conf

```

[Pardus-Linux.org Sayı 12](1)
İçindekiler

• Komut Satırında Kopyalama, Taşıma ve Sıkıştırma İşlemleri
• Inkscape: Süslü Yazılar Nasıl Yazılır?
• Oyun Tanıtımı: Freedroid RPG
• Oyun Tanıtımı: PainTown
• Pardus'ta FTP Sunucusu Kurulumu
• Raporaj: Sylvain Zimmer, Jamendo.com
• Öykü: Özgürlük Savaşı
• Niçin Özgür Yazılımda Kadınlar Azınlıkta?
• Bir Arch Linux Kurulumunun Düşündürdükleri
• Python ve Tarfile Modülü
• Site Tanımları

İndirmek İçin

Kaliteli - (5 Mb) - Tıklayın[2]
Normal - (15 Mb) - Tıklayın[3]

Pardus-Linux.org eDergi 6. Sayı Yayınlandı
Pardus-Linux.org eDergi 6. Sayı Hakkında Duyuru

Canto 0.6.13

```

dosyasına yeni adres eklemek için kullanır. Kullanımı:

```
canto -r http://www.pardus-linux.org/feed
ekindedir.
```

--import (-i) : OPML dosyasından adresleri conf dosyasına ekler. Kullanımı:

```
canto -i /dosyaya/giden/yol.opml
ekindedir.
```

Dahası için canto --help

Meraklısına :

Canto'yu di er da itimlara kurmak için, da itimin varsa kendi ikili kurulum paketlerini kullanabilece iniz gibi, kaynak kodlarını <http://codezen.org/canto/download/> adresinden indirip, python setup.py install komutunu da kullanabilirsiniz. Yok benim komut satırıyla i im olmaz diyenler, Liferea, Akregator gibi uygulamaları kullanabilirler.

Erdem Artan
baDibere@gmail.com

Pardus'ta Yüz Tanıma Teknolojisi

Pardus 2009'da Yüz Tanıma Teknolojisi

Bu yazıda, günümüzde özellikle bütünle ik kamerası olan dizüstü bilgisayarlarda bir özellik olarak sunulan yüz tanıma teknolojisinin, Pardus'ta nasıl kullanılabilece i anlatılmaktadır.

Proje Hakkında

Pardus'ta kullanacağımız yüz tanıma teknolojisi, henüz depolarla girmemi olan, pam-face-authentication Projesi [1] üzerine dayanıyor. Dolayısıyla, henüz kararlı bir yapıya sahip olmayan bu projeyi kullanmanızın, kendi sorumluluğunuzda olduğunu hatırlatmak isteriz.

Proje, Google Summer of Code 2008 OpenSUSE ve Google Summer of Code 2009 Pardus'un bir parçası olarak; OpenSUSE'den Alex Lau ve Pardus 2009 Sürüm Yöneticisi Onur Küçük'ün danışmanlığında, Rohan Anil tarafından geliştirilmektedir.

Proje Dosyalarının Kurulması

Projenin, Pardus'ta kullanılabilmesi için, [1] adresinden pam-face-authentication ve kdm-plugin-pam-face-authentication paketlerinin indirilmesi gerekiyor.

Paketlerin kurulumu için, öncelikle geliştirici paketlerinin kurulumu gerekiyor. Pardus depolarında bulunan yaklaşık 19MB boyutundaki geliştirici paketleri, `su` komutuyla kolayca kurulabilir :

```
su -c system.devel
```

Geliştirici paketlerinin kurulumunun ardından, yüz tanıma projesinin ana dosyalarını barındıran pam-face-authentication paketinin kurulumu `su` ile gerçekleştirilebilir :

```
su -c 'cd /usr/src/kde/4/branches/4.4.2/kde/4.4.2/
make
sudo make install'
```

kdm-plugin-pam-face-authentication paketinin kurulumuna geçmeden önce, kdelibs-devel paketinin kurulması gerekmektedir:

```
su -c kdelibs-devel
```

kdelibs-devel paketinin kurulumunun ardından, KDM'nin yüz tanımlama projesine bağlantı köprüsü görevini üstlenen, kdm-plugin-pam-face-authentication paketinin kurulumuna geçilebilir:

```
su -c 'cd /usr/src/kde/4/branches/4.4.2/kde/4.4.2/
make
sudo make install'
```

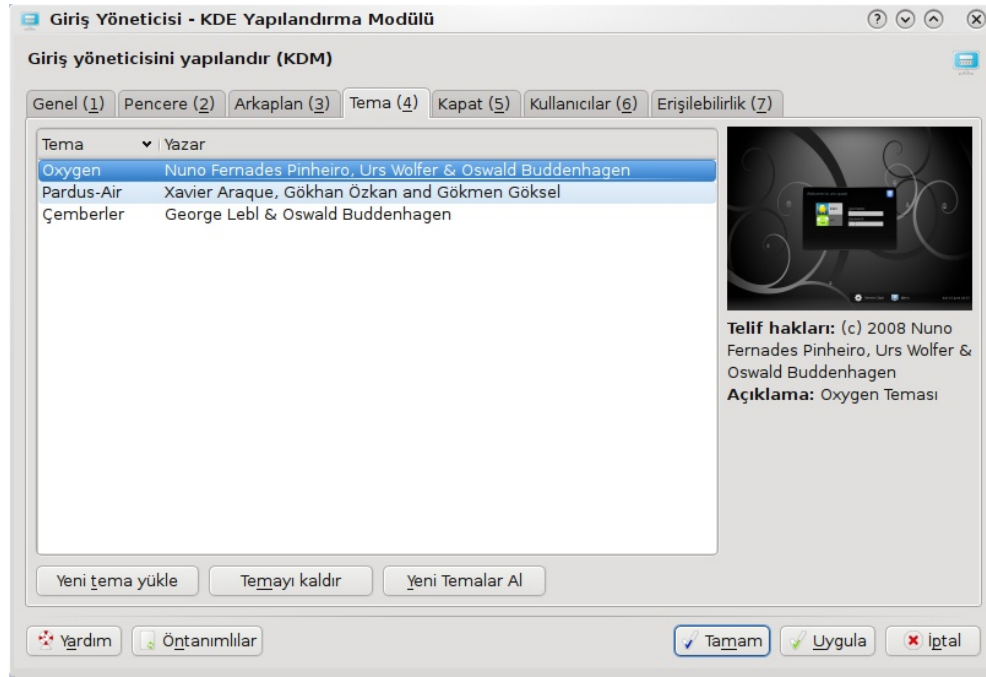
KDM'nin Yapılandırılması

Yüz tanıma uygulaması, Pardus'un ön tanımlı KDM teması olan "Air" ile çalışmıyor. Bu nedenle, KDM temasının, öncelikle "Oxygen" ya da "Çemberler" olarak değiştirilmesi gerekiyor. Bu değişiklik, Sistem Ayarları'ndaki Geliştirici sekmesinde

[1] <http://code.google.com/p/pam-face-authentication/>

Pardus'ta Yüz Tanıma Teknolojisi

bulunan, Giriş Yöneticisi'nin Tema sekmesinden gerçekleştirilebilir.

Tema değişikliğinin ardından, kdmrc dosyasının düzenlenmesi gerekiyor. /usr/kde/4/share/config/kdm/kdmrc dosyası açılarak, 42. satır dolaylarında bulunan #PluginsLogin=sign satırı şu şekilde değiştirilmelidir :

```
PluginsLogin = faceauthenticate, classic
```

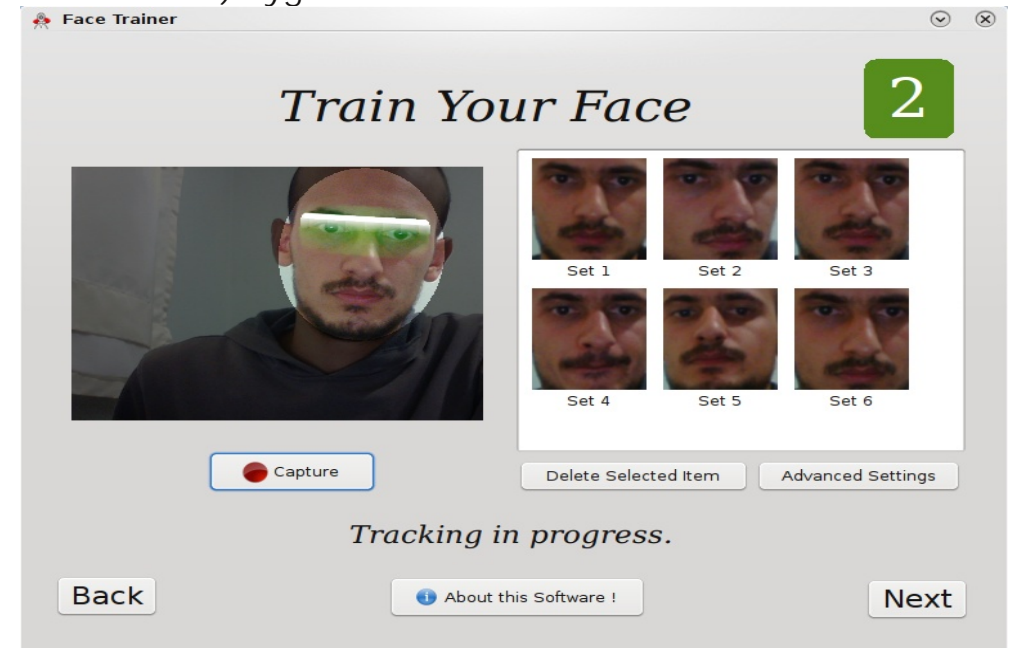
Böylece, kimlik doğrulama ekranında ön tanımlı olarak yüz tanıma açılacak; dilenirse KDM ekranında bulunan "Menü" düğmesi vasıtasıyla, klasik kimlik doğrulama da kullanılabilir.

Son adım olarak /etc/pam.d dizini altında, kde4-faceauthenticate isimli bir dosya oluşturularak, içerik olarak aşağıdaki satırlar kullanılmalıdır :

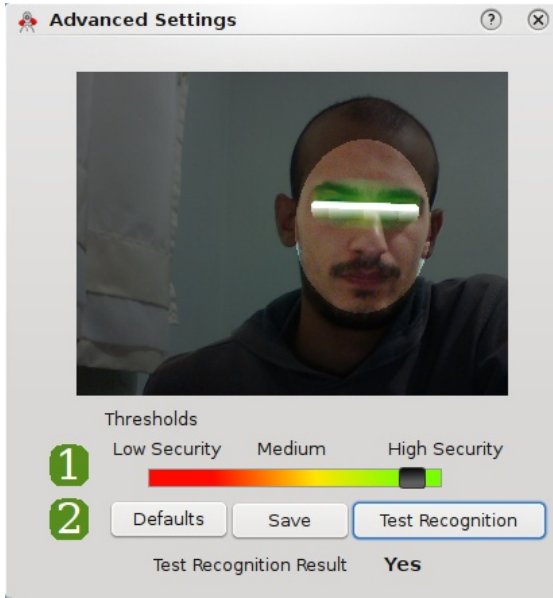
```
%PAM-1.0
auth sufficient pam_face_authentication.so
account include system-auth
password include system-auth
session include system-auth
session optional pam_console.so
session optional pam_polkit_console.so
```

Kullanıcı Yüzünün Tanıtılması

Kullanıcı yüzünün tanıtılması için Face Trainer (qt-facetrainer) uygulaması kullanılır.

Pardus'ta Yüz Tanıma Teknolojisi

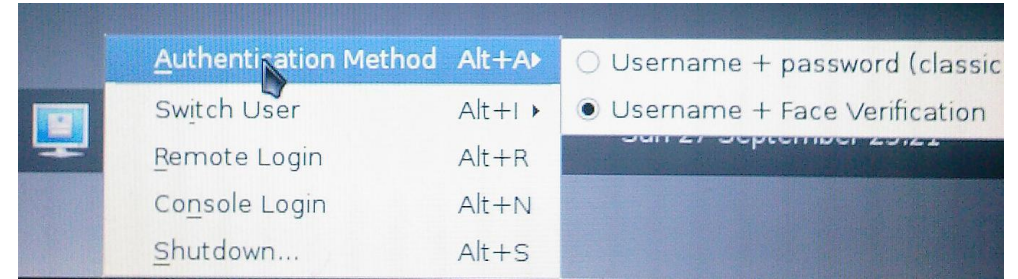
Face Trainer uygulaması ile kullanıcı, birkaç tane resim çekerek, yüz tanıma zorluk çekilmemesini sağlar. Yeteri kadar resmin çekilip çekilmediği, Geliştirici Ayarlar (Advanced Settings) bölümünden denetlenebilir. Bu bölümde, kimlik doğrulamasının yapılabilirliği denetlenebilirken, güvenlik seviyesi de ayarlanabilir.

Ve Mutlu Son : KDM Ekranı

Tüm bu ayarlardan sonra, KDM ekranında, artık kimlik doğrulama için yüz tanımlama uygulaması kullanılabilir.

Yüz tanımlama yazılımı, eğer kullanıcıyı tanıyamazsa, Oxygen temasının sağ alt tarafında bulunan Menü düğmesinden, klasik kimlik doğrulamaya geçilebilir.

Ancak, uygulamanın henüz kararlı olmaması nedeniyle yüz tanıma ekranından klasik kimlik doğrulamaya döndüğünde, ifre kutusu çalıyor olabilir. Bu durumda kullanıcılar, CTRL+ALT+F1 tuşlarını kullanarak komut satırına dönebilir ve kullanıcı girişlerini yaptıktan sonra, "service xdm restart" komutuyla masaüstüne dönebilirler.

Son Söz

Henüz kararlı olmayan bu uygulama, oturum kilitleme gibi bazı KDE fonksiyonlarıyla düzgün çalışmıyor. Ancak uygulamanın iyi bir iş çıkardığını kesin.

Özetle; yüz tanımlama özelliği sunulmuş bir dizüstü bilgisayarınız var ve yüz tanımlama özelliğini, GNU/Linux'ta kullanamayacağınızı düşünüyorsanız, yanılıyorsunuz. Bütünle ik ya da değil; bir kameranız var ve yüz tanıma teknolojisi istiyorsanız, çözümü basit ve kullanımlı.

Erdem Artan
baDibere@gmail.com

Röportaj: Sebastian Kögler (KDE)

Sebastian Kögler (KDE) Röportajı

Sebastian Kögler kimdir? Kendinizi kısaca tanıtabilir misiniz?

Ben bir Plasma geli tiricisiyim ve 5 yıldır KDE'de aktif görev alıyorum. Aktif oldu um alanlar bir hayli de i ken. KDE'de pazarlama görevin-deyim. Ayrıca KDE V.'de (KDE toplulu unu destekleme kurulu u) akti-fim. KDAB adında, ileri Qt danı manlı ı veren bir irkette çalı ıyorum.

Müzik, a k ve politika hakkında ne dü ünüyorsunuz?

Müzi i severim, ancak çalı ırken ya da kod yazarken çok nadir müzik dinlerim. Bunun tek nedeni dikkatimin çok da ınık olması. A ka gelin-ce; partnerim Kim ile birlikte Hollanda'da ya ıyoruz. Bunun yanında mümkün olmasa da, politikadan uzak durmaya çalı ıyorum.

Türkiye hakkında en çok sevdi iniz ey nedir?

Galiba yemekleri; kebaba bayılırım. Favorilerim; antepfıstı ı, köfte ve skender kebab. Geçen Nisan ayında Türkiye'yi ziyaret etti imde, Türk konukseverli inden de çok etkilendim.

Gelecekle ilgili planlarınız nelerdir?

KDE ile ilgili iyi i ler yapmaya devam etmek ve -temel olarak- hayatı-mı imdiki gibi muhafaza etmek. Çünkü hayatımın bu halini seviyo-rum.

Röportaj: Sebastian Kügler (KDE)

KDE takımının hangi kısmında çalışıyorsunuz? Ne zamandır oradasınız?

Neredeyse başlangıcından beri Plasma takımındayım. Ayrıca güç yönetimi ve ağ yönetimi üzerinde çalışıyorum. Bunlar kararlı hale gelince, KDE'nin web bütününe mesai konusuna yönelmeceğim.

KDE'den ayrı olarak, katkıda bulunduğunuz başka projeler var mı?

Pek sayılmaz. "suspend2" projesinde, kernel 2.4'teki disk ile askıya alma özelliğinin, 2.6'ya taşınmasıyla ilgili birçok çekirdek testi yapıyordum ve bugünlerde bu özellik, gayet düzgün çalışmaya başladı. Bu yüzden bu özelliği, kullanıcı arabirimi

yardımıyla, "ölümlüler" için de çalışır hale getirmekle uğraşıyorum.

KDE kullanmıyorsanız, hangi masaüstü ortamını kullanırdınız?

KDE kullanıyorum. :-)

Neden KDE? Ve insanlar neden KDE kullanmalı?

Ben KDE kullanıyorum; çünkü ilerimi halletmemde bana yardımcı oluyor. Çoğu insanın gereksinimleri de aynı. KDE'nin gelişimindeki amaç; bilgisayarların tüm yapabileceklerini ortaya serecek kadar karmaşık; aynı zamanda, modern bilgisayarların ve Web'in imkanlarını, insanlara sunacak kadar iyi bir kullanıcı arabirimi oluşturmak.

Türkiye'deki KDE hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Türkiye'yi yakın zamanda ziyaret ettim. Pardus takımı tarafından davet edilmiştim ve Özgür Yazılım Konferansı'na katıldım. Ayrıca Pardus ofislerini ziyaret edip, birçok geliştiriciyle konuştum. Bence Pardus takımı mükemmel bir iş çıkartıyor. Kullanıcı arabirimi olarak KDE ile oluşturdukları "Özgür" işletim sistemi konusunda, gerçekten çok etkilendim. Arabirim ile işletim sistemini çok iyi bir şekilde birleştirmiş olmaları ve bir bütün olarak çalışmaları, çok iyi bir iş. Ayrıca Türk kullanıcıların, KDE'ye olan ilgilerinin arttığını da gözlemledim ki, bu çok iyi bir şey. Bununla birlikte Pardus projesi, Türkiye'nin, özgür

Röportaj: Sebastian Kügler (KDE)

yazılımı ne derece desteklediğinin de bir kanıtıdır.

Gnome, Xfce gibi diğer masaüstü ortamları ve onları kullananlar hakkında ne düşünüyorsunuz? Ayrıca, özgür yazılım ve GNU/Linux ile ilgili düşünceleriniz nelerdir?

Ben seçimlere inanırım. Zaten özgür yazılım üzerine çalışmamın nedeni de budur. Özgür yazılım bana, farklı düşünme ve bazı şeyleri de ırtirme imkanı tanıyor. İnsanların, seçimlerini ne yönde yaptıkları, tamamen kendilerinin bileceği iş. Gnome ve XFCE kullanan insanların da böyle düşündüklerine eminim. Onlar da özgürlük düşüncesini benimliyor; ancak farklı seçimler yapıyorlar. Bu beni, özgür yazılımın seçilmesi için, en iyi teknolojiyi yaratma çabamdan alıkoymaz. Diğer bahsettikleriniz içinde, teknoloji ve kullanıcı açısından, en çok ümit vaadeden KDE'dir. Bildiğim kadarıyla Linux, en gelişmiş ve en ileri özgür işletim sistemi olarak görülmekte. BSD ve Solaris hakkında pek bir bilgim bulunmasa da, bu konuda tutucu değilim.

Hangi GNU/Linux dağıtımını kullanıyorsunuz? Ve sizdeki bu GNU/Linux a kı nasıl doğdu? :-)

Şu anda Kubuntu kullanıyorum. Debian kökenliyim ve en iyi bildiğim sistem şu an için o. Kubuntu'nun Debian kökenli olması, bilgimi bu sisteme uygulamak için gerçekten bir kolaylık sağlıyor. Kubuntu'nun sürüm döngüleri, benim KDE'yi geliştirmek için olan ihtiyaçlarımı karşılıyor. Söylediğim gibi, dağıtımlar konusunda tutucu değilim. Ben yalnızca özgür olup

olmadığını önemserim. Nasıl bir dağıtım kullandığınız önemli değil. Ayrıca benim "geliştirici" olarak kullanma eğilimim, "normal kullanıcılardan biraz daha derinlik büyük ihtimalle."

Pardus ile ilgili ne düşünüyorsunuz? Sizce, Pardus'un en zayıf yanı ve diğer KDE dağıtımları arasındaki yeri nedir?

Pardus, en iyi entegre edilmiş KDE dağıtımı. Bu kadar basit.

KDE3 ile kıyaslayacak olursak, KDE4 teki favori özellikleriniz nedir?

Galiba Krunner. En çok kullandığım şeylerin bazılarını yazdım. Örneğin; Kate oturumumu seçme işimi, bu şekilde hallediyorum.

Röportaj: Sebastian Kügler (KDE)

KDE'nin felsefesi nedir?

KDE4, bütünsel bir yaklaşım izliyor. Kullanıcı arabirimi; tasarımı, çizimleri ve içindeki kod ile hem güzel hem de işlevsel. Her şeyin üstünde, her şeyi platformdan bağımsız yapıyoruz. Yani arabirimi, dünya üzerindeki her işletim sisteminde ve aletle çalıştırabilirsiniz.

KDE'nin gelecekteki hedefleri nelerdir?

Ana hedefimiz: Herkesin kullanabileceği, "özgür" bir sistem yaratmak ve kullanıcılara, bilgisayarın onlara uygun gördüğü şeyi de il, onların istediklerini vermek.

KDE'nin, sizin hayalinizdeki geleceği nedir?

Benim hayalim: KDE platformunu tamamlamak ve özgür yazılımı, insanların kullandığı araçların çoğunda, varsayılan seçim haline getirmek.

Okurlarımıza herhangi bir sorunuz var mı?

Tam olarak soru değil; ama bir önerim var: Eğer özgür yazılımla ilgileniyorsanız, bu, başlamak için fevkalade bir motivasyon ve gerçekten zeki ve iyi insanlarla tanışmak ve dünyanın geri kalanını görmek için en iyi bir yol. Bu, kendiniz için güvenli bir gelecek oluşturmaktır. Ayrıca özgür yazılım geliştirmek veya buna destek olmak, çoğumuz için bir tercih nedenidir.

Röportaj: Elizabeth Krumbach (Ubuntu Women)

Elizabeth Krumbach Röportajı

Öncelikle kendinizi kısaca tanıtabilir misiniz?

Adım Elizabeth Krumbach. Amerika'da, Philadelphia yakınlarında oturuyorum ve LinuxForce isimli bir şirkette, Linux sistem yöneticisi, olarak çalışıyorum.

Açık kaynak ve Linux hakkında ne düşünüyorsunuz?

Bence tüm açık kaynak fikirleri çok yararlı. Dünyanın dört bir yanından destek alabiliyorsunuz. Ayrıca, her şeyden önemlisi, yazılımları, isteklerinizi karşılayabilecek şekilde kullanıp düzenleme şansınız var.

Özgür yazılıma katkı sağlamak önemli olabilir miyiz?

Kesinlikle! Her türlü desteğe ve yeteneğe ihtiyaç duyan bir çok proje var. Web sitesi ve uygulama grafikleri konusunda tasarımcılara, yazılımın hesaplarını tutmak konusunda muhasebecilere ihtiyaç duyuluyor. Kullanılabilirlik uzmanları, daha kullanıcı dostu kullanıcı arabirimleri yapmak; test kullanıcıları ise hata bulmak ve yeni yazılımları test etmek amacıyla görev alabiliyorlar.

Debian ve Ubuntu hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

Debian kullanmaya 2002 yılında başladım. Ubuntu'yu ise neredeyse çıktığından beri kullanıyorum. Bana en çok beğenilen projeler. Hızlı, güvenli ve iyi geliştirilmiş işletim sistemleri.

Röportaj: Elizabeth Krumbach (Ubuntu Women)

Neden Ubuntu veya Debian? Bunları seçmekteki kriterleriniz nelerdir?

Apt paket yönetim sisteminin, ilk sorunsuz çalıştığı an ve yazılım ihtiyaçlarını gideren sistem oldu bana inanıyorum. Debian kullanmaya başladığım ilk zamanlarda, RPM hala bu konuyla uğraşıyordu; üstelik birçok sorunlar vardı. Ayrıca, kitlelerinin büyük katkısı ve projeye dahil olan insanların azmi de beni, bu iki işletim sistemini kullanmaya itiyor.

Ubuntu-women projesi nasıl başladı?

Aslında, ilk olarak, iki farklı Ubuntu women projesi vardı. Biri ubuntuforums.org ve IRC kanalında; diğeri ise topluluk konseyi tarafından onaylanmış olan ve mail listelerinde kurulandı. Bu ikisi kurulduklarından bir yıl kadar sonra birleşti ve işte biz varız!

Ubuntu-women felsefesi nedir?

Biz; bayanların, kullanarak ve katkı sağlayarak, Ubuntu'ya dahil olmalarına yardımcı oluyoruz ve onlara, topluluktaki cinsiyet ayrımcılığıyla baş etmek için destek veriyoruz.

Bayanların hayatlarını nasıl kolaylaştıracağız?

Onlara katkı sağlayıp, diğer takım üyeleriyle iletişim kurabilecekleri ve hedeflerine ulaşabilecekleri bir yer sağlayarak.

Röportaj: Elizabeth Krumbach (Ubuntu Women)

Bayanlar, her zaman buldukları çevreleri, kendilerine uyarlarlar. Ubuntu-women, Ubuntu'yu bayanlara nasıl uyarlıyor?

Bence sadece bayanlar değil; kullanıcıların büyük kısmı çevrelerini kendilerine uyarlarlar. Biz sadece görünüş olarak değil, Ubuntu'yu tümüyle bayanların istediği gibi yapmak istiyoruz. Yani daha kullanıcı dostu.

Sadece bayanların kullanımı için herhangi bir program yazacak mısınız?

Hayır. Sadece bayanlar için bir şey yaratmak istemiyoruz.

Ubuntu-women projesinin popülerliği, günbegün artıyor. Projenin amacı tam olarak nedir?

Ubuntu kullanan kadınların oranı çok düşük. Biz; bu oranı, -bayanların yardımıyla- onlara, tartışıp destek isteyebilecekleri bir ortam yaratarak, yükseltmeyi ve daha büyük bir kitle haline gelmeyi amaçlıyoruz.

Ubuntu-women projesini organize ederken istediğiniz her şeyi elde edebildiniz mi?

Evet; benim gibi Linux ile ilgilenen kadınlarla tanışmak ve bu sayıyı arttırmak istiyordum ve geçtiğimiz birkaç yılda bunun gerçekleştiğini görüyorum.

Ubuntu-women'in gelecekle ilgili amaçları nelerdir?

Ubuntu'ya faydalı olmaya devam edebilmek için bulabildiğimiz herkese ihtiyaç duyuyoruz. Bu da, şu ana kadar dahil olmamış kadınlar, çocuklar ve diğer gruplar demek oluyor. Yani benim için; deyimlik köklerden gelen insanlar dahil oldukça, Ubuntu daha iyi bir proje olacak. Öncelikle biz, Ubuntu-women projesinin bitmesini istiyoruz. Bu da, daha yüksek oranlarda bayan katılımıyla gerçekleşecek. Liderlik görevleri de üstlenip, Ubuntu'yu daha üst adıma taşımak istiyoruz.

Ubuntu-women'da geliştirici olduğunuz sırada hayatınızda neler değişti?

Öncelikle birçok yönden örnek alınacak bayanla tanışıp, topluluk için çalıştık. Onların izinde, Ubuntu'ya daha iyi bir katılımcı oldum.

Programcılık için, bay ya da bayan olmanın herhangi bir farkı var mı? Etrafınızdaki insanların bu konudaki tutumu nasıl?

Bence, bay ya da bayan olmak, genellikle aynı. Ancak konu işlemlerle ilgili olduğunda, bayanlar yaptıkları işlemlerle ilgili görünüşleriyle yargılanıyorlar. Bu da, en azından, onların cin-

Röportaj: Elizabeth Krumbach (Ubuntu Women)

siyeti gözden geçirme sürecini bir şekilde etkiliyor.

Sizce Ubuntu-women projesinin, bayanlar için bir dezavantajı var mı? Varsa nelerdir?

Ben, bayanların, -bu proje olmasa dahi- Ubuntu'da barınacaklarına inanıyorum. Ancak bu, biraz daha uzun zaman alabilirdi. Biz, kadınların katkıda bulunmasını, onlar için kolaylaştırmak ve bu süreci hızlandırmak için uğraşıyoruz. Ne yazık ki bazı insanlar, bunu, kadınların bu konuda yeterince iyi olmadıkları için EKSTRA yardıma ihtiyaçları olmasına inanıyorlar. Hayır. Bu doğru değil! Çok kadın, en az erkekler kadar barınabiliyor!

Şimdi biraz daha özel sorular sormak istiyorum. En çok hangi Linux dağıtımını tercih ediyorsunuz?

Kişisel bilgisayarımda Ubuntu kullanmaya devam edeceğim. Ayrıca serverlarımda Debian kullanıyorum.

Gelecekle ilgili planlarınız nelerdir?

Pennsylvania'daki yerel Ubuntu takımı ve Amerika genelinde diğer topluluklarla çalışmayı sürdüreceğim. Ayrıca, yerel Linux kullanıcıları grubuyla yakından ilgileniyorum ve buna devam edeceğim.

Daha önce herhangi başka bir dağıtımda yer aldınız mı?

Hayır. Sadece Debian ve Ubuntu'da yer alıyorum.

Kimin fikirlerini daha çok beğeniyorsunuz? Linus Torvalds mı yoksa Richard Stallman mı?

Kimi de bu alanda vizyon sahibi insanlar. Bundan daha fazla bir düşünürüm.

Ak evliliği ve özgürlük hakkında ne düşünüyorsunuz?

Ak ve özgürlüğe inanırım ve onlar hayatımın büyük bir parçası. Evliliğe gelince, bence bu çok kişisel bir konu ve herkes kendinden sorumlu bu konuda.

Ubuntu-women projesinin, sizin hayallerinizdeki geleceği nedir?

Öyle umut ediyorum ki; bir iki yıl içinde artık bu projeye ihtiyaç duymayacağız. Ayrıca, Ubuntu projesinin yarısının, kadınlardan oluştuğunu da görmek isterim açıkçası.

Hüseyin Sarıgül
gimpuzmani@gmail.com

Seksi Geek Aranıyor!

Seksi Geek Aranıyor!

Pek saygıde er Pardus eDergi okuyucuları,

Bu yazımda, nternet'te birçok kez gözüme çarpmayı ba ar-
mı bir foto rafı sizinle payla mak istiyorum. Birço unuz bu
foto rafı gördü ve uzun uzun süzdü. Yalan söylemeyin, bili-
rim ben sizi! Net ortamında Firefox kızı olarak ünlenen kızım-
ız, Photoshop kurbanı imi . Aslında, beyaz askılı ti örtü-
le, seksi bir poz vermi bir hanım kızımızımı . Bu zaten eski
bir haber. Kızın gerçek adını, nerede oturdu unu, telefon
numarasını bilenleriniz bile olabilir. Bir de Ubuntu kızımız
var. Kendisinin resmini buraya koymuyorum, çünkü yazıya
olan ilginiz azabilir. (Bakmak isteyenler u linke ba vursun:
[http://florchakh.com/2007/08/15/ubuntu-girl-spread-the-
linux-with-a-chick.html](http://florchakh.com/2007/08/15/ubuntu-girl-spread-the-linux-with-a-chick.html))

Ben, bu foto rafların altında yatan anlamları merak ettim.
Photoshop'u uygulayan ki i, sevdi i iki eyi birle tirmek is-
temi olabilir. Ancak bu yaptı ı reklam amaçlı ise unu sor-
mak istiyorum: Neyi satıyorsun karde im? Ben de biliyorum
tabii, reklamların ço unda var olan kadın figürlerinin, ilgiyi
arttırmak amaçlı kullanıldı ını. Ancak unu anlayamıyorum:
Bir araba reklamında, arabanın üzerine bir hatunu yatırma-
nız, o arabanın satı ını ne kadar arttırıyor? "Aaa... u araba-
nın reklamında Naomi Campbell oynamı tı. Minicik bikini-
siyle arabanın üstünde güne leniyordu." Aranızda, "En iyisi
ben bu arabayı alayım. Naomi yattıysa kesin süpersonik bir
olayı vardır bunun." diyen birileri var mı? Bu örne i benze-
rlerinden türettim. Gerçekte, böyle bir reklam izlemedim.
Gene, bu ablonu, bu foto raf için uyarlırsak; "Hatuna bak!

Bu fıstık Firefox kullanıyorsa, kesin muhte emdir. Bundan
sonra Firefox kullanıcısıyım ben." diyeniniz var mı? "E len-
ce maksatlı yapılmı , ne kurcalıyorsun bu kadar" diyenleri-
niz var; biliyorum. Ancak tanıtım ve reklam kampanyaları-
nın içerikleri, ürünün hudutlarını a nca sorgulanası durum-
lar ortaya çıkıyor. Demek istedi im: Naomi arabanın üzerin-
de bikiniyle güne lenmese de, günlük kıyafetleriyle arabayı
sürse, kullanı lılı na dair açıklamalarda bulunsa da reklam
amacına ula sa. "Sana ne! sterse, hatun, bikiniyle sürer a-
rabasını; isterse sürmez, üzerinde yatar" dedi aranızdan bi-
ri, duydum. Sürsün tabi. Hatta bulundu u ülkede bu ekilde
hayatta kalmayı ba arabildiyse gelsin bir de stanbul trafi-
inde sürsün! nanın ki, ben o ürünleri satın almak-kullan-
mak isteyen mü terileri, reklam camiasını ve Naomi'nin can
güvenli ini dü ünüyorum.

Di erlerini anladım da; öz-
gür yazılım alanında, geni -
letirsek nternet ortamının
tanıtımında, cinsellik içe-
ren unsurların ne i i var?

Olayın bir de ba ka bir yü-
züne de inelim. Biraz paro-
diye ba vurarak, özgür ya-
zılım geli tiricilerinin ço u-
nu nerd ve geek kavramları
altında toplayaca ım. Öz-
gür yazılım öyle bir yapıya
sahip ki, hangi i letim sis-
temine bakarsanız bakın,
kullanıcıların ço u aynı za-

Seksi Geek Aranıyor!

manda programlamayla u ra- an insanlar. Ba ta bahsetti- im foto raf dolayısıyla Ubuntu kullanan bir geek erke i dü ünelim. Geek tanımlamasına göre; modadan hayli uzak giyim tarzına, gözlük, sivilceler biraz da kıyafetinin üzerine ya lekese, cips kırıntıları ekliyoruz ve olu an tabloya bakı- yoruz. Bu bizim Ubuntu erke imiz. Bir de ba taki linkte boy gösteren Ubuntu kızımız vardı. İmdi bu iki kareyi birle ti- relim. Sizce de absürd bir tablo olu madı mı? Geek erkek modelinin hali ortadayken, Ubuntu kızımızın foto rafı ne i- fade ediyor? Ubuntu kullanan kızlara bir örnek olu turan hatun kızımız, geek profiline hiç uymuyor. Bu bir kandırma- ca mı? Ubuntu'nun reklam kampanyası mı? Yoksa bu hatun, seksapelini sergilemekten çekinmeyen, bir geek hatun mu? Bu ne çeli kidir ya Rabb'im! Yetkililerden bir açıklama bek- liyorum.

Hem ayrıca bu "Firefox kızı", yok efendim "Ubuntu kızı", "Pardus kızı" etiketleri de nedir? Böyle bir eye gerek var mı? Varsa niye Pardus eDergi'nin bir kızı yok? Gerekiyorsa bir ti ört bastıralım, bir de seksi geek bulalım efendim. Ek- sik kalmayalım, lütfen.

Özlem an
oozlemsan@gmail.com

Windows bir bilgisayar disk durumu yapılandırması
sorunu nedeni ile başlatılmadı.
Seculi ön yükleme disketinden devam edildi. Ziyet
leme yolumu ve durumunu gözden geçirin.
ek bilgi için durum yapılandırma halkınabaki
windows belgelerine ve _el kitaplarına bakın
windows aşağıdaki dosya eksik yer de boşuk oldu
ğu için başlatılmadı:

<Windows root>\system32\hal.dll.
yukarıdaki dosyanın bir kopyasını yeniden yükle-
yin.

C.: 5122
D: 10237
E: 10237
F: 20481
G: 30263

Lunar simsek 2002 ||||| 212
naghen tem 2002 ||||| 214
burcu yarıq 2001 ||||| 241
işgen baklar 2002 ||||| 250
Ayba aq 2002 ||||| 053

Funumünde Türk Telekom Sektöründe var olan
Krizin Nedenleri ve Çözüm Önerileri

40 GB Windows XP
20 GB Destimler ve
10 GB Müzikler ve
10 GB Suse Linux 10.0 için

Özgür Yazılım Sularında Gezintiler

Özgür Yazılım Sularında Gezintiler

Giri

Özgür Yazılım bugün kendisini “kanser gibi tanımlayanları” dahi korkutacak denli hız kesmeden geli mekte. Gün geçmiyor ki yeni bir özellik ve yenili i bünyesine katmasın. Gerçi Özgür Yazılım ve mülkiyet kavramını yok eden felsefesini ve de yakın durdu u eme in en yüce kabul edildi i sosyalizmi hala kanser gibi tanımlayanlar yok de il; aksi de dü ünülemez zaten. Çünkü ya am kar ıtların mücadelesidir.

Kayna ın Eri ilebilirli i

Özgür Yazılım ve felsefesi yazılımların mülkiyetinin bireyselliğini yok sayarak kamuya mal eder ve payla ımını, da ıtımını, yeniden düzenlenip tekrar da ıtımını ve tamamıyla kayna ına eri ilebilir olmasını savunur.

Bu una benzer: Lokum satan bir dükkâna girdiniz ve kasanın hemen arkasındaki tabloda öyle yazmakta: “Lokumlarımız kendi üretimimiz olup tesisimizi gezebilirsiniz.” Örne i ço alalım: Kayna ından içme suyu i eleyip satan bir firma ürünlerinin etiketine öyle yazıyor: “Tunceli Munzur Ovasındaki tesislerimizde el de meden kayna ında i elenerek satı a sunulmu tur. Tesislerimiz her gün ziyaretinize ve denetiminize açıktır.”

nsanın yapmayı en iyi bildi i eydir tüketmek. Satın aldı ımız hizmetin nasıl üretildi ini dahası kayna ını anında göre-

biliriz: berber hemen yanı ba ımızda saçımızı keser, oförün arabayı kullandı ını görebiliriz, terzi pantolonlarımızın paçasını anında yanımızda yapar... Ancak ambalajlı ürünlerin üretim kayna ı e er ansımıza orada çalı an bir tanıdı ımız varsa muamma olmaktan çıkar ya da i imiz Arena ekibinin yapaca ı baskınlara kalır.

Dolayısıyla para vererek bir bedel ödeyip satın aldı ımız ürünlerin kayna ının bilmek en do al hakkımız ki, neyi nasıl tüketti imizi bilelim. Yazılımlar ve i letim sistemleri de birer üründürler; teknolojik ürün hizmet satı ı yapılan zincir ma azalarda içinden kurulum CD’sinin ve kullanım-kurulum kılavuzunun çıktı ı ık kutular satıldı ını göreceksiniz. Gerçi artık son moda (da de il, aslında zorunlu olarak) satın alınan bilgisayarlar içinde i letim sistemleri ve bazı deneme yazılımları¹

üretici firma ile perakende satı zinciri arasında yapılan kısıtlayıcı ve promosyona dayalı ikili anla malar çerçevesinde kullanıcıya kurulu olarak satılmaktadır. Kullanıcının burada i letim sistemini satın almama gibi bir hakkı yoktur. Bu hakkın yerine getirildi ini varsayarsak fiyatta bir de i iklik anla malar gere i söz konusu olmayacaktır.

¹Güvenlik, e lence, belge olu turma ve yönetme, foto raf ar ivleme ve düzenleme yazılımları gibi... Ço unun ortak noktası 30 günlük süre boyunca kısıtlı kullanım sunmasıdır. Sonrasında ise hizmet satın alınmadı ı için sonlanır.

Özgür Yazılım Sularında Gezintiler

Bir Dizi Kısıtlama...

Alınan kaynak kodu kapalı yazılımı bilgisayarına kuran ki i sadece kurulum esnasında kar ısına Türkçeye dahi çevrilme mi olması olası sözleşmeyle a a ıda basit ama genel bir e- kilde sıraladıklarımızı kabul etmek zorundadır.

Satın aldı ı yazılımı kuraca ı zaman kar ısına çıkan sözleşme - mede;

- #Kopyalamayaca ına,
- #Kendisinden ba kasının kullanamayaca ına,
- #Satın aldı ı yazılım üzerindeki tasarruf hakkının sade ce yazılımı kullanmakla sınırlı oldu una,
- #Ki isel bilgilerinin güvenli i açısından yazılım risk o- lu tur ve kayba u rasa dahi üreticinin sorumluluk ka- bul etmedi ini bildi ine,
- #Kullanım süresinin belirlenen süre ile sınırlı oldu una,
- # leriye ya da geriye dönük olarak (donanımsal ve yazılımsal) desteklerin sa lanması ya da sonlandırıl- masının üreticinin tasarrufunda oldu una,
- #Ki isel veri ve bilgilerin yazılımım geli tirilmesi ve di- er çözüm ortaklarının reklam, iyile tirme (!) amaçlı kullanılabilce ini,
- #Ürünün geri iadesinin mümkün olmadı ına

gibi yı ınla kısıtlayıcı maddeyi görür. Üstelik bu sözleşme yi de okuyup (kim okuyor acaba?) kabul etmesi gerekir ki yazı- lımı kurabilirsin; kabul etmezse ba ka bir seçene i (iade gibi) de yoktur.

Tüm sözleşme yi okuyarak satın aldı ı kapalı kaynak kodlu ya-

zılımı kurn bir tüketici yazılımda be enmedi i unsurlar olabi- lir. Bunlar;

- #Yazılımın teması ve renk seçimleri, grafik ara yüzü o- labilir,²
- #Dü melerin ve i lev araçlarının konumu olabilir,
- #Zaman ve i lev kaybettirici gereksiz i lem adımları o- labilir,³
- #Ki isel bilgilerinin güvenli i açısından tehlike unsuru olu turan bir açık olabilir,⁴

...

gibi unsurları de i tirmek istedi i zaman kar ısına satın aldı ı kaynak kodu kapalı yazılımı yeniden düzenleyemeyece i, kaynak koduna tersine mühendislik yoluyla eri emeyece i kabul etti i sözleşme yazılı oldu u için suç i lemi sayılır. Kaldı ki satılan yazılım ve i letim sistemleri kaynak kodlarının kapalı lı ını esas aldıkları için ba ka kimselerle payla mazlar; ba ka bilgisayarlara kurulamaz.

imdi, kim böylesine kısıtlayıcı unsurları olan yazılımların ü- reticilerine bırakın destek ve iyile tirme önerileri, yazılımın hata mesajını, çökme raporlarını yollar ki? Ben, ahsen yol- layan birini daha gör(e)medim⁵.

²Bu açı ı çok iyi yakalayan Mozilla Vakfı ürünlerinde; FireFox, Thunderbird, Sunbird ve di- erleri; ki iselle tirme ve yazılım içinde uyumlu çalı an eklentilerle, temalarla desteklemi ve rakiplerine adeta fark atmı tır.

³Ücretsiz olarak da ıtılan kaynak kodu kapalı MS Windows Live Messenger programı reklamlarla doludur ve açılırken gereksiz ve zaman kaybedici bildirimlerde bulunur.

⁴MS Internet Explorer 6 tarayıcısının güvenlik açıklarını burada saymak yerine Google'dan rahatlıkla ara tırıp bulabilirsiniz.

⁵Payla ılan e lenceli ve de ö retici bir hata mesajı için: <http://ozgur-yazilim-sindikasi.org/?p=14>

Özgür Yazılım Sularında Gezintiler

Kaynak kodunun kapalılığını esas ilke olarak benimseyen yazılım ve işletim sistemleri üreticilerinin kullanıcıya sağladıkları destek ancak yazılımın ömrü kadardır ve bu hizmetin de ücretsiz olacağı söylenemez. Üstelik nedensiz yere bir gün sahip olduğunuz donanıma verilen destek sonlandırılabilir, hatta donanım dahi desteklememezlik yapabilirler.

Örnekler...

Mesela MS Windows Vista piyasaya sürülmeden önce ufak bir yazılım sahip olduğunuz sistemin özelliklerinin MS Windows Vista'ya göç etmeye uygun olup olmadığını hakkında size bir rapor çıkartmaktaydı. Peki, bu rapora göre donanım yükseltmesi yapan ya da eski sistemini çöpe atanlar girişimleri maliyete karşın yeterli fayda sağladılar mı?

Bu soruyu bir soru ile daha geniş açarsak eğer 3N teknolojiyle bütünleşerek günümüzün salgını haline gelen Netbooklar'da neden MS Windows Vista değil de destek verilmesi sonlandırılan MS Windows Xp'nin kırpılmış sürümü kullanılmakta? Neyse ki boyutuna göre düşük donanım ile verimli çalışması için tasarlanan NetBooklar da Vista'nın sorun çıkartacağını öngörmüşler de Windows Xp ile başlamaları üreticileri.

NetBooklar da yurtdışı satışlarında işletim sistemini seçebilirken ülkemizde ise kendini büyük sayan teknoloji mağazalarının MS Windows Xp kurulu makineler ithal etmesi ise ayrı bir yazı konusu⁶.

Kaldı ki, Microsoft Vista'yı Xp'den tam altı sene sonra piya-

saya sürmesine ve de rakiplerinin kat ettiği mesafeyi görmesine karşın sonuç ortada: sistemi müsrif ve verimsiz kullanan makyajlı bir Xp!⁷ Aradan geçen zaman içinde "dünyada en çok kullanılan işletim sisteminin"⁸ yılla hata mesajı vermesine karşın geliştirilmesinde çok az sayıda geri bildirim yapılmı olmasını Vista kanıtılamı gibi.

Son Söz Niyetine...

Burada karşımıza kaynak kodunun açık olmasının ve insanların yazılımın özgürlüğüne inanmalarının önemi çıkmaktadır. Neticede ortada binlerce yıllık bir bilgi birikiminin yine binlerce kullanıcının (belki daha fazla⁹) geliştiricilere farklı donanımlara sahip sistemlerde alınan hata mesajlarını, geliştirme önerilerini ve yerelleştirme çalışmalarını iletmeleriyle birleşme imkanı var etmeleri, katkıda bulunmaları vardır. Bir örnek olarak Wikipedia, LaunchPad, çeşitli dağıtımların e-posta listeleri, forumları, kurulum-nasıl belgeleri ve Vikileri sayılabilir. Hepsi de gönüllülük esasına dayanmaktadır; asıl amaç ise bilginin ve yarattığı değerlerin paketlenen denli korumasız olmadığını dünyaya göstermektir.

⁶Değerli dostum Kemal'in bu konu hakkında güzel bir çalışması yapacağından eminim.

⁷Sistemi hoyratça, verimsiz kullanması, eski ve düşük donanımlı ki, bu sistemler en az 2006 yılının sistemleridir; bilgisayarlara kurulmaması birçok firmanın hala çözümsüz kasa işletim sistemi istasyonlarında MS Windows Xp kullanmaya devam etmesine yol açmıştır. Örnekler bankalar, hastaneler.

⁸Wikipedia Türkiye'nin yalancısıyız: http://tr.wikipedia.org/wiki/Windows_XP#cite_note-0

⁹Mozilla Firefox 3 çıktı ve bir gün 8 milyona yakın kullanıcı tarafından indirilmiştir. http://tr.wikipedia.org/wiki/Mozilla_Firefox_3 indirilenlerin sadece bir milyonunun hatalar için geri bildirim yaptığını düşünsenize!

Özgür Yazılım Sularında Gezintiler

Kaynak kodunu açmayıp kapatmak ve bu üretim sırrını payla-
mamak (haliyle üretilen ve yaratılan bilgiye el koymak)
kaynak kodunun kapalılığını esas ilke olarak benimseyen i-
letim sistemi ve yazılım üreticilerinin ticari bir hakkı olabilir
diye düşünülebilir. Ancak piyasaya baktığımız zaman tüketil-
mesi için yarımla ürün hizmet bulunmakta: sakızdan mey-
veye, araba lastiğinden ilaca, cep telefonundan bankacılık
hizmetine, elbiseden süte dek... Kısaca tükettiğimiz, tüket-
meye niyetlendiğimiz ve de tüketemediğimiz tüm ürün ve
hizmetlerin üzerinde mutlaka içindekiler kısmı yer alır. Bu kıs-
ımda bilemediğimiz üretim süreçleri, terimleri olabilir ki
(ilaçlar, gıda ürünlerinde fazlasıyla var) ufak bir ara tırma ile
bu bilinmezler de bilinir hale gelir.

“Özgürlük Bir:

Yazılımın nasıl çalıştığını inceleme
ve kendi gereksinimleri doğrultusunda de-
ğertirme özgürlüğü. Yazılım
kaynak koduna erişim bu-
nun için bir ön şarttır”

Richard Matthew Stallman¹⁰

Güzel albenili kutularda pazarlanan, internet sitelerinden in-
dirilen kaynak kodu kapalı yazılım ve iletim sistemlerinin hiç-
biri böylesine bir içindekiler kısmına sahip değildirler. Dü-
şünseye kullandığımız ilaç dahi yapılarına dek binlerce deneyden
geçip yan etkileriyle birlikte satışa sunulmakta; üstelik dok-
tor gözetiminde ve bu özgür olmayan iletim sistemleri ya da
yazılımlarda mümkün değildir.

Kim bilebilir ki, kullandığımız özgür olmayan güvenlik sa-
ladığına inandığımız yazılım kişisel bilgilerimizi arıyarak
(en masum düşünseye) pazarlama faaliyetleri için bir içecek
firmasına iletiyor? Bunun bir güvencesi var mı? İmdi, Özgür
Yazılımda neden olmasın diye sordu unuzu duyar gibiyim?
Olabilir ancak olanı da yakalama, görme, anlama ve anlama-
sak dahi bunun için hizmet satın alabilme şansına sahibiz ki,
kaynağına erişim burada yine karımıza çıkmakta.

Kaynak kodu örnekleri:

<http://git.kernel.org/?p=fs/xfs/xfs.git;a=blob;f=kernel/acct.c;h=9f3391090b3e826d1d7cb935e58f7d01aa054b37;hb=HEAD>

Aydın Bez

bilgi@ozguryazilimsendikasi.org

<http://www.ozguryazilimsendikasi.org>

¹⁰Özgür Yazılım ve bizlere sağladığı özgürlükler için:
http://tr.wikipedia.org/wiki/%C3%96zg%C3%BCr_yaz%C4%B1%C4%B1m
http://en.wikipedia.org/wiki/Free_software

Bu Sayıda Emeęi Geçenler

Aydın Bez
Erdem Artan
Ertan Kantarcıoęlu
Hamit Giray Nart
Hüseyin Sarıgöl
Melike İteralp
Mesut Yaşar
Özlem Şan
Uęur aylık

Pardus-Linux.Org eDergi, Pardus Kullanıcıları Derneęi hizmetlerinden olan Pardus-Linux.Org topluluğu tarafından hazırlanmaktadır ve Pardus-eDergi.Org adresi üzerinden yayımlanmaktadır.

Bizlere ulaşmak için Pardus-eDergi.Org üzerindeki iletişim formunu, dergi@pardus-linux.org e-posta adresini, Pardus-Linux.Org Forumlarını veya Freenode üzerindeki [#pardus-destek](https://freenode.net) ile [#pardus-linux.org](https://freenode.net) IRC kanallarını kullanabilirsiniz.

Katkıda bulunmak ve neler kazanabileceęinizi görmek için [Pardus-eDergi.Org](https://pardus-eDergi.Org) adresini ziyaret edebilirsiniz.

Dergide yayımlanan tüm içerik, aksi belirtilmedikçe Creative Commons 2.5 lisansı ile yayımlanmaktadır. Hazır olarak kullanılan materyaller kendi lisanslarına sahiptir.